

Barok

Światopogląd barokowy nawiązuje do:

- a) renesansowego,
- b) średniowiecznego,
- c) antycznego.

Słowo „barocco”, od którego pochodzi nazwa epoki, oznacza:

- a) perłę o niezwykłych kształtach,
- b) nurt filozoficzny głoszący, że człowiek wobec wszechświata to krucha trzcina,
- c) styl w sztuce charakteryzujący się przerostem formy nad treścią,
- d) muszlę o nieregularnych kształtach.

Analizując zamieszczoną rzeźbę („Ekstaza św. Teresy” Berniniego), zaznacz cechy sztuki barokowej wśród poniższych:

mistycyzm symetria światłocień regularność
dynamizm emocjonalność bogactwo zdobień
malarskość statyka spokój skosy proste linie
nietypowość ornamenty tematy religijne ład
nawiązania antyczne wyniosłość harmonia
antropocentryzm teocentryzm dysharmonia

Do barokowych nurtów przyporządkuj twórców.

poezja metafizyczna

sarmatyzm

poezja dworska

Jan Chryzostom Pasek

Jan Andrzej Morsztyn

Mikołaj Sep-Szarzyński

Słowo „sarmatyzm” to pojęcie o co kilku znaczeniach, z których jedno odnosi się do:

- a. teorii historyzoficznej wywodzącej naród polski od mitycznego ludu Sarmatów
- b. nurtu poezji barokowej
- c. sposobu walki na tzw. wzór sarmacki

Nazwę barok nadali epoce:

- a. ludzie baroku
- b. oświeceniowcy
- c. współcześni badacze
- d. romantycy

Moliera często nazywa się:

- a. ojcem nowożytnej komedii
- b. dramatopisarzem wszechczasów
- c. ojcem współczesnego dramatu

Komedie Moliera to:

- a. komedie charakterów,
- b. komedie obyczajowe,
- c. komedie intrygi,
- d. komedie klasyczne

Świątoszek Moliera to klasyczny przykład:

- a. tragikomedii
- b. tragedii
- c. komedii obyczajowej

Molier w Świątoszku krytykuje:

- a. fanatyzm religijny
- b. związki pozamatrimonialne
- c. kler i życie zakonne

Przeczytaj wiersz Jana Andrzeja Morsztyna i zaznacz środki poetyckie, które tu odnajdujesz

Do trupa

Leżysz zabity i ja też zabity.

Ty – strzałą śmierci, ja – strzałą miłości,

Ty krwie, ja w sobie nie mam rumianości,

Ty jawne świece, ja mam płomień skryty.

Tyś na twarz suknem żałobnym nakryty,

Ja zawarł zmysły w okropnej ciemności,

Ty masz związane ręce, ja, wolności

Zbywszy, mam rozum łańcuchem powity.

Ty jedna milczysz, a mój język kwili,

Ty nic nie czujesz, ja cierpię ból srodze,

Tyś jak lód, a ja w piekielnej śręczodze.

Ty się rozsypujesz prochem w małej chwili,

Ja się nie mogę, stawszy się żywiołem

Wiecznym mych ogniów, rozsypać popiołem.

Apostrofa

Anafora

Elipsa

Hiperbola

Oksymoron

Antyteza

Epitet

Kontrast

Metafora

Puenta

Gradacja

Inwersja

Jakim gatunkiem wiersza jest „Do trupa”? To

Daniel Naborowski to poeta, w którego poezji obsesyjnie powraca temat:

- a. miłości
- b. upływu czasu
- c. pieniędzy i uciech cielesnych

W tekstach barokowych możemy odnaleźć różne elementy i motywy. Zaznacz je.

koncept sentymentalizm groteskę vanitas utopię tajemniczość kontrast
sarmatyzm skrajności humanizm optymizm makaronizmy symbole politeizm

O jakim niepokojącym i oburzającym poetę zjawisku występującym w Europie i w Polsce mówi podany fragment:

*„Temu nieborakowi wsi wzięły kaduki.
Czemuż to? – Bo źle wierzył. – Takowej nauki
W żadnym piśmie nie czytał. On by, sam dla siebie,
Co najlepiej chciał wierzyć, żeby mógł być w niebie.
Z Kościołem trzeba wierzyć bez wszelkiego swaru!”*

- a. sarmatyzmie
- b. kontrreformacji
- c. reformacji
- d. humanizmie

Kto jest autorem wypowiedzi: „Człowiek jest trzcina, najwątleszą w przyrodzie, ale trzcina myślącą”?

- a. Pascal,
- b. Kartezjusz,
- c. Sęp-Szarzyński

Połącz w pary typowe dla baroku środki poetyckie z ich definicjami.

puenta	bezpośredni zwrot
antyteza	wyolbrzymienie
oksymoron	stopniowanie
anafora	szyk przestawny
apostrofa	zaskakujące zakończenie
hiperbola	zestawienie sprzecznych twierdzeń
gradacja	epitet spreczny
inwersja	powtórzenie na początku

Określ wartość logiczną podanych zdań (tak lub nie).

M. Sęp Szarzyński porównał człowieka do wątłej trzciny.	tak	nie
Naborowski nie potępia radości życia, ale uświadamia jego przemijanie.	tak	nie
Kartezjusz powiedział: „Myślę, więc jestem”.	tak	nie
„Pamiętnikach” J. Ch. Pasek ukazuje obyczaje sarmackiej szlachty.	tak	nie